

ERC Proof of Concept Grant (ERC PoC)

Kaj je ERC PoC?

Iz odlične pionirske znanosti pogosto izhajajo nove radikalne ideje, ki vodijo v inovacije v poslovnem okolju ali v reševanje družbenih izzivov. Namen sheme ERC PoC je podpreti raziskavo komercialnih ali socialnih inovacijskih potencialov raziskav, ki jih ERC že financira.

Upravičeni prijavitelji na razpis ERC PoC so le nosilci tekočih oziroma pred kratkim zaključenih ERC projektov (StG, CoG, AdG, SyG). V primeru še potekajočega raziskovalnega projekta čas dela na obeh projektih skupaj ne sme preseči 100% delovnega časa. Prijavitelji morajo pokazati na močno povezavo med idejo, ki jo želijo razviti v ERC PoC, in svojim osnovnim ERC projektom. V povezavi s posameznim ERC projektom se lahko pridobi največ 3 PoC (6 v primeru SyG).

ERC PoC se financira s pavšalnim zneskom (lump sum) v višini 150.000 eur za obdobje 18 mesecev. ERC sicer pričakuje, da v večini primerov zadošča 12 mesecev. Pavšalni znesek je namenjen direktnim in indirektnim stroškom projekta kot so stroški zaposlenih, podizvajalski in nabavni stroški ter drugi stroški. Če je projekt ustrezno izveden, je vsota izplačana ne glede na dejanske stroške.

Kako poteka prijava ERC PoC?

Za pridobitev ERC PoC se je potrebno prijaviti na celoletno odprt razpis. Dvakrat letno, ob vnaprej določenih datumih, izvedejo ocenjevanje in izbor do takrat prispelih prijav. Nosilec se lahko prijavi le enkrat na posamezen razpis. Prijava je sestavljena iz dela A (obrazci) in dela B (opis), ki je omejen na 10 strani in vsebuje:

- kratek opis projektne ideje in njene povezave z osnovnim ERC projektom,
- opis njenega inovacijskega potenciala z jasnim opisom kako bo prišlo od ideje do inovacije, vključno z opisom novosti/ambicij pričakovanih rezultatov glede na obstoječe rešitve,
- opis poti od pionirskih raziskav do inovacij, kar lahko vključuje testiranje, eksperimentiranje, demonstracijo, validacijo in nadaljnje raziskave teh in drugih vidikov uporabe; raziskave za izvajanje teh aktivnosti in za naslavljanje odkritih pomanjkljivosti; razjasnitev strategije za zaščito intelektualne lastnine oziroma za prenos znanja; načrte za vključevanje potencialnih deležnikov, ki bi pomagali pri prenosu raziskovalnih rezultatov v inovacije (industrijski partnerji, družbene ali kulturne organizacije, odločevalci,...); v kolikor pa te povezave že obstajajo, se priloži podporno dokumentacijo kot npr. pismo podpore,

- razumen in izvedljiv načrt aktivnosti s časovnim potekom in potrebnimi viri (zaposleni, oprema, material, potovanja) brez natančnejše opredelitve po posameznih aktivnostih,
- prikaz izkušenj prijavitelja, da strateško vodi takšen projekt, in da bodo načrtovane aktivnosti izvajale ustrezno usposobljene osebe,
- pismo podpore gostiteljske ustanove in
- etično samo-oceno.

Kako poteka ocenjevanje ERC PoC?

Prijavo ocenjujejo povabljeni eksperti na daljavo. Če je potrebno, se na koncu zberejo na panelu v Bruslju. Odličnost je edini ocenjevalni kriterij za oba vidika:

- projekt (breakthrough innovation potential, approach and methodology) in
- prijavitelj (strategic lead and project management).

Za projekte, predlagane za financiranje, so pred podpisom pogodbe izvede še etična presoja.

Nasveti izkušenih ekspertov

Vsako leto največ prijav prispe na zadnji ocenjevalni termin in je zato takrat stopnja uspešnosti nižja.

Med posameznimi področji so pomembne razlike. Na primer na področju IKT eksperti pogosto radi vidijo, da se pride do prototipa. Na medicinskem področju pa eno leto ne pomeni veliko zaradi dolgotrajnih postopkov pri pridobivanju odobritev, dovolj je doseči interes farmacevtskega podjetja. Na področju humanistike je potrebno pokazati, da bo za projektom ostalo nekaj trajnejšega od enkratnega dogodka. Recimo materiali z dogodka se lahko digitalizirajo za dolgoročno uporabo v izobraževalne namene in identificira sponzorske organizacije, ki bi podprle takšno platformo.

Ne glede na področje eksperti pogledajo, ali bi ta projekt pomembno pomagal, da se raziskovalni rezultat premakne k prvim korakom inovacijskega procesa, kar bi vodilo v nov ali izboljššan produkt, proces ali metodo produkcije, obliko organiziranosti ali metodologijo (komercialna inovacija), novo pravno ureditev, novo družbeno gibanje, nov način odločanja ali novo obliko družbenega sodelovanja.... Ne ocenjujejo znanstvenega potenciala, ampak iščejo dokaze o inovacijskem potencialu v primerjavi s trenutnim stanjem v svetu in konkurenčnimi alternativami, oziroma ali gre za izvedljivo rešitev obstoječega problema in ne za rešitev, ki še išče svoj problem (obratna smer). Prijava naj ne daje vtisa, da gre za dodaten denar/čas za raziskovalce na osnovnem ERC raziskovalnem projektu.

Dober predlog razloži glavne družbene, ekonomske, okoljske... prednosti projekta (kako bo prispeval k boljšemu svetu). Pomembno je, da predlog že vsebuje preliminarno analizo »konkurence«, ki bi ugotovila katere lastnosti tehnologije/produkta/procesa bi prispevale k njegovi inovativnosti in prepoznavnosti glede na druge. Zato se je že pred pisanjem prijave dobro pogovoriti s podjetji ali ključnimi deležniki na izbranem področju, da se lahko pokaže resnično razumevanje položaja/vpliva prijave in začetno presojo trga,

oziroma odziva prihodnjih uporabnikov (pismo podpore, identifikacija kontaktov v podjetjih in njihov odziv, ...). Pokazati poznavanje dobre IPR strategije in, kjer je to smiselno, natančneje razdelati, kako bodo izpeljane izboljšave zaščitene ter kako bo z lastništvom. Prikaže naj se začetne korake kažipota vstopa na trg (licenciranje - komu, kako, kdaj, po katerem modelu, oziroma ustanavljanje ustrezne oblike podjetja z vzpostavitvijo distribucijskih kanalov in ključnih partnerjev, prodaja drugim poslovnim subjektom ali direktno uporabnikom). Dobro je predstaviti prisotna tveganja v načrtu in opredeliti ustrezne ukrepe za njihovo obvladovanje.

Eksperti pogledajo, ali je skupina sodelujočih ustrezna s vidika tehničnih in komercialnih znanj, predhodne izkušnje v prenosu rezultatov raziskav so nujne. Če tovrstnih predhodnih izkušenj ni, predstaviti dokaze o kreativnem razmišljanju in sprejemanju strateških odločitev. V projektu morajo biti jasno razdeljene vloge in odgovornosti.

Področje družboslovja in humanistike v tem pogledu odstopa po manjšem številu prijav in posledično projektov, zato podajamo v nadaljevanju nekaj pogosto ugotovljenih pomanjkljivosti prijav s tega področja:

- nejasna primerjava inovativnih vidikov glede na obstoječe konkurenčne rešitve,
- komercialna/družbena inovacija ni zadostno prikazana oziroma obrazložena,
- doprinos projekta je zelo splošno in nezadostno definiran kot javno dobro,
- pravice intelektualne lastnine (IPR) niso podrobneje opisane,
- nerazvita strategija za prenos znanja,
- potencialni uporabniki niso dobro definirani ali jasno opisani,
- nezadostne informacije o načrtih s konkretnimi aktivnostmi za vzpostavljanje kontaktov z deležniki (akademski partnerji, družbene ali kulturne organizacije, ustvarjalci politik, ...), ki bi lahko podprli projekt in njegove rezultate, in
- razprava o odprtih vprašanjih omejena znotraj akademske skupnosti.

Primer ERC PoC za družbeno inovacijo:

<https://www.youtube.com/watch?v=qRrgLbY15KM>

Shema Evropskega inovacijskega sveta – EIC Transition

EIC Transition je namenjen finančni podpori nadaljnjemu razvoju in validaciji novih tehnologij in je lahko razumemo kot nadaljevanje PoC projektov. Usmerjena je k razvoju poslovnega primera in modela za bodočo komercializacijo. EIC Transition je odprt za predloge, ki izvirajo iz ERC PoC projektov.

Za dodatne informacije se lahko obrnete na nacionalno kontaktno osebo za ERC (andreja.umek-venturini@gov.si) ali si ogledate izbrano spletno stran ERC: <https://erc.europa.eu/funding/proof-concept>.

Andreja Umek Venturini, Nacionalna kontaktna oseba ERC, 17. julij 2023